

MIT: Akcesja do strefy euro zanim Polska osiągnie poziom rozwoju obecnych krajów członkowskich będzie niekorzystne.

W dyskusji publicznej nt. wprowadzenia euro często pojawia się argument, iż członkostwo w strefie euro będzie dla Polski korzystne, ale tylko pod warunkiem wcześniejszego osiągnięcia poziomu rozwoju gospodarczego porównywalnego z obecnymi krajami członkowskimi.

Osiągnięcie pełnej konwergencji realnej, czyli podobnego poziomu rozwoju gospodarczego i podobnej struktury gospodarki polskiej względem krajów Europy Zachodniej nie jest warunkiem koniecznym przystąpienia Polski do strefy euro. Konieczne do spełnienia warunki stanowią tzw. kryteria konwergencji nominalnej (por. [MIT Wypełnienie kryteriów z Maastricht będzie kosztowne i jest "złem koniecznym" na drodze do euro](#)) i ich wypełnienie uznane zostało w procesie projektowania strefy euro za wystarczające przygotowanie kraju kandydackiego do integracji walutowej.

Pełna konwergencja realna nie jest natomiast warunkiem koniecznym korzystnej z punktu widzenia polskiego społeczeństwa akcesji. Wysoki stopień konwergencji realnej jest czynnikiem pozytywnie wpływającym na bilans korzyści i kosztów wstąpienia Polski do strefy euro – mniejsze ryzyko, że wspólna polityka pieniężna byłaby dla polskiej gospodarki nieodpowiednia – jednak zgodnie z teorią makroekonomii, sama akcesja powinna proces konwergencji przyspieszyć (spodziewane przyspieszenie wzrostu gospodarczego na skutek intensyfikacji wymiany handlowej, wzrostu inwestycji oraz spadku stóp procentowych). W literaturze określa się to zjawisko mianem endogeniczności kryteriów optymalnych obszarów walutowych. Z tego względu – pod wskazanym poniżej warunkiem – bardziej opłacalne z punktu widzenia kraju doganiającego byłoby przystąpienie do unii walutowej tworzonej przez kraje wyżej rozwinięte jeszcze przed pełną konwergencją realną. Warunkiem tym jest funkcjonowanie tzw. alternatywnych mechanizmów dostosowawczych, które pozwalają na wygładzanie asymetrycznych szoków dotyczących gospodarki. Do najważniejszych mechanizmów należą elastyczność płac i cen, rozwinięte rynki finansowe oraz elastyczna polityka fiskalna. Co ważne, w przypadku części mechanizmów możliwa jest poprawa ich funkcjonowania dzięki odpowiednim działaniom ze strony rządu, w tym poprzez uelastycznienie rynku pracy i produktów, a także zmniejszenie sztywności wydatków fiskalnych.